

NAPRAKÉSZ

Tíz éve a magyar kémiaoktatásért

Idén tizedik alkalommal osztották ki „A Magyar Kémia Oktatásért-díjat”. Az október 20-i ünnepélyes díjátadásnak ezúttal is a Magyar Tudományos Akadémia adott otthont. Kiemelkedő szakmai munkásságáért négy kémiatanár részesült az elismerésben: Thúróczy Éva középiskolai tanár (Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium, Budapest), Kleeberg Zoltánné középiskolai tanár (Mechatronikai Szakközépiskola és Gimnázium, Budapest), Nagy Ferencné nyugalmazott általános iskolai tanár (Körzeti Általános Iskola és Óvoda, Litke), Pap László nyugalmazott középiskolai tanár (Ady Endre Elméleti Líceum, Nagyvárád).

A díjat 1999-ben alapította a Richter Gedeon gyógyszercég azzal a szándékkal, hogy a hazai kémiaoktatásban és az azzal kapcsolatos ismeretterjesztésben közvetlenül vállaljon támogató szerepet. A díjat a Richter Gedeon Alapítvány a Magyar Kémia Oktatásért háromtagú kuratóriuma évente ítéli oda olyan közép- és általános iskolai kémiatanároknak, akik évtizedeken át tartó áldozatos munkájukkal jelentősen hozzájárulnak a magas színvonalú szakképzéshez, a tehetséges diákok felkarolásához, ezáltal az utánpótlás neveléshez.. A díjra határon túli iskolák magyar nyelven tanító tanárai is jelölhetők. Az elmúlt években többször előfordult, hogy maguk a diákok jelölték kémiatanárukat, akit a bíráló bizottság is érdemesnek talált az elismerésre.

A díjat eddig összesen 43 kémiatanár vette át, amelyhez összesen 9 és fél millió forint pénzjutalom társult.

A díjazottak

THÚRÓCZY ÉVA 1977-ben szerzett fizika-kémia szakos tanári oklevelet az Eötvös Loránd Tudományegyetemen, majd az Egészségügyi Szakiskolában, 1984-től pedig a Móricz Zsigmond Gimnáziumban fizikát és kémiát tanított. Ő tartotta a kémia fakultációt, kémia szakkört vezetett, 1997-re a gimnázium meghatározó tanáregyeniségévé vált. Ekkor csatlakozott a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium alakuló tanári karához, most is ott dolgozik. Mindkét tárgyat tanítja a 7-12. évfolyamban, ezen kívül tart kémia felvételi előkészítőt, kísérletező és feladatmegoldó kémiaszakkört. Szabadidejét feláldozva külön foglalkozik az egyénileg kiemelkedően tehetséges és versenyezni vágyó diákokkal, a szerényebb képességű diákoknak korrepetációt tart. Ő az iskola kémia munkacsoportjának vezetője, legtekintélyesebb kémiatanára. Bár a kémiát a gyerekekkel nehéz megszerettetni, mert a Szent Imre Gimnázium humán beállítottságú és ilyen órákkal az átlagnál jobban megterheli az oda járó diákokat, Thúróczy tanárnő növendékei az országos kémiaversenyeken mégis számos esetben érnek el kiváló helyezéseket, nem egyszer első helyet.

KLEEGERG ZOLTÁNNÉ 1978-ban vegyészmérnöki, 1987-ben vegyipari műszaki tanári képesítést szerzett, de már első diplomája megszerzése óta a tanári pályán dolgozik, 26 éve középiskolai tanárként. A Mechatronikai Szakközépiskola és Gimnáziumban 1990-es megalakulása óta tanít. Kiváló szaktanár, diákjaival szemben is igényes, komoly, de reális követelményeket támaszt. Tanítványai szeretik, és sokan ez által kedvelik meg a kémiát. Oktatómunkájára jellemző, hogy már az iskola működésének első éveiben is volt az Irinyi János Kémiaverseny országos döntőjébe kerülő tanítványa. Diákjai sok alkalommal értek el hasonló sikereket. Az Irinyi János versenyen például két évben is az ő tanítványa kapta az országos első helyezést! A sikereket kitartó órai és szakköri munkával, valamint iskolai versenyek szervezésével alapozza meg. Nagy szerepe volt az újonnan meginduló iskola kémiaszertárának kialakításában és felszerelésében is. Jelentős részt vállalt az iskola nevelőtevékenységéből, kiváló osztályfőnök. Sokat tesz a fiatalok egészséges életmódra neveléséért, fő szervezője az iskola drog-, AIDS- és dohányzásmegelőző programjainak.

NAGY FERENCNÉ 1968-ban szerzett matematika-kémia szakos tanári diplomát az egri Tanárképző Főiskolán. Már 1965-től tanított a litkei Körzeti Általános Iskola és Óvodában, melynek 1975-től igazgató-helyettese, 1997-től 2002-ig igazgatója volt, nyugdíjazásáig. 1991-től a Nógrád Megyei Pedagógiai Intézet kémia szaktanácsadója. Már pályája elején szép eredményeket ért el a tehetséggondozás területén. A vidéki körzeti iskola halmozottan hátrányos helyzetű, több mint felerészben roma származású növendékei közül minden évben volt olyan tanítványa, aki a Hevesy György Országos Kémiaverseny területi és megyei fordulóján előkelő helyezést ért el. Volt, aki az országos döntő 2. helyezettje lett – ma az ELTE-n tanít –, másik tanítványa a 2006-os brazíliai és a 2007-es tajvani Nemzetközi Junior Természettudományi Diákolimpián nyert bronz fokozatot. 1991 óta Nógrád megye kémiai szaktanácsadójaként neve összenőtt szaktárgyával. Kollégái elismerik, értékelik munkáját, és a mai napig kérik segítségét. Balassagyarmaton és Salgótarjánban minden évben tanév előkészítő tanácskozást tartott, több alkalommal rendezett bemutató órákat, tankönyvbemutatót, tanulmányi kirándulásokat szervezett a kémiát tanító nevelőknek. Közoktatási szakértőként tankönyvet lektorált, véleményezte a megye öt iskolájának és egy budapesti intézmény pedagógiai programját.

PAP LÁSZLÓ 1964-ben a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetemen szerzett fizika-kémia szakos tanári diplomát. Tanári pályáját a Szilágyssomlyói Elméleti Líceumban kezdte, 1980-ban került Nagyváradra, ahol először egy könnyűipari líceumban, majd 1984-től az 5-ös számú Ipari Líceumban – a mai Ady Endre Elméleti Líceumban – tanított kinevezett-, 2002-2007 között nyugdíjas óraadó tanárként. Mindhárom iskolában a módszertani munkaközösség vezetője volt. 1998-2001-ig a Bihar megyei Tanfelügyelőség kémia szakos tanfelügyelője volt. Részt vett alternatív kémiatankönyvek és tantervek kidolgozásában. Jelentősen hozzájárult a kémiatanítás anyagi feltételeinek javításához és a kémiatanítás kísérleti oldalának kihangsúlyozásához. A számítógépet is alkalmazta az oktatásban. Sok diákja vett részt eredményesen tantárgyi versenyeken mind a helyi, majd 1990 után a magyarországi Irinyi versenyen. 1985 és 2000 között tanítványai a megyei versenyen 18 alkalommal szereztek I. díjat, az országos döntőn két tanuló III. díjat, közülük az egyik a legjobb laborgyakorlatért járó díjat is megszerezte.

Diákjai közül sokan választottak valamilyen kémiához kapcsolódó foglalkozást. 15 lett vegyész, illetve vegyészmérnök, 8 tanár, 13 gyógyszerész, 49 orvos. Valamennyien megbecsült szakemberek. Van közöttük egyetemi, illetve főiskolai tanár, doktori vagy PhD fokozattal rendelkező.

Átadták az idei Rátz Tanár Úr Életműdíjakat

Öt vidéki és három budapesti pedagógus nyerte el ebben az évben a Rátz Tanár Úr Életműdíjat. Az elismeréseket az alapító cégek vezetői november 18-án, a Magyar Tudományos Akadémia Dísztermében adták át. A személyenként egymillió forint jutalommal járó díjat minden évben a középiskolai reálokztatás azon pedagógusai kapják, akik életművükkel, kiemelkedő munkásságukkal jelentősen hozzájárultak a hazai középiskolai természettudományos képzés színvonalának emeléséhez.

A díj névadója, Rátz László (1863-1930) a Budapesti /Fasori/ Evangélikus Gimnázium legendás híré tanára volt. Nevéhez számos tehetség (pl. Wigner Jenő fizikus, Neumann János matematikus) műszaki és tudományos pályájának indulása fűződik. Éveken át a Középiskolai Matematikai Lapok szerkesztője volt, neki is köszönhető a matematika - tanítás hazai reformja.

A díj évről-évre ismertebb, az idei, nyolcadik alkalommal 127 pályázatot adtak be az iskolák. Matematikából 48, fizikából 34, kémiából 27, biológiából pedig 18 pedagógust javasoltak. Az ajánlások 68 százaléka vidékről érkezett. A 2008-as díjátadó különlegessége, hogy egy idén százéves fizikatanárnő, Kugler Sándorné is a díjazottak között szerepel.

Az elismeréseket 2008-ban dr. Kálmán Attila (Tata) és dr. Surányi László (Budapest) matematikatanárok, Vastagh György (Balatonfüred), Kugler Sándorné (Budapest) fizikatanárok, biológiából Andrassy Péter (Sopron) és Stollmayer Ákosné (Budapest), kémiából pedig Kromék Sándor (Pécs) és Dr. Orosz Ernőné (Egerszalók) kapták meg. A díjakat prof. Kroó Norbert, az alapítvány kuratóriumának elnöke, valamint az alapító cégek vezetői, Bogsch Erik, a Richter vezérigazgatója, Bojár Gábor, a Graphisoft elnöke és Éry Gábor, az Ericsson Magyarország vezérigazgatója adták át.

Az Ericsson Magyarország Kft., a Graphisoft R&D Zrt. és a Richter által létrehozott Alapítvány a Magyar Természettudományos Oktatásért célja, hogy ösztönözze a hazai képzést, ezen belül támogassa a középiskolák oktatással kapcsolatos személyi feltételeinek alakítását. A díjazottak kiválasztásában a kiváló szaktanári munka mellett a tan- és szakkönyvszerkesztői, -írói munkában elért siker is szempont volt – mondta prof. dr. Kroó Norbert akadémikus, az MTA természettudományi alelnöke. Kiemelte: a reálszakos oktatásban figyelemreméltó munkásságot

napjainkban különösen fontos elismerni, hiszen a tanári pálya vonzása – főként a természettudományok tekintetében – folyamatosan csökken, tanári gárdánk rohamosan öregszik. Kell, hogy minél többen lássák: a magánszférának szüksége van a magas színvonalú oktatásra, ezért megbecsüli annak kiválóságait.

A Rátz Tanár Úr Életműdíj 2008. évi díjazott kémiatanárai

Kromék Sándor (71)

Kromék Sándor 1962-ben kezdte pályáját a Ciszterci rend Nagy Lajos Gimnáziumában, ahol 2007-ig dolgozott. Ezzel részben párhuzamosan a Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Karán oktató és gyakorlatvezető tanárként működött.

Pályája során több mint 70 diákja ért el OKTV helyezést, de tanítványai a Ki miben tudósban, a Nemzetközi Kémiai Diákolimpiákon, az Irinyi János Középiskolai Kémiaversenyeken, a Tudományos Diákkörök Országos Konferenciáin, a Kémikus Diákszimpozionon, a Dunántúli Ifjú Kémikusok versenyen is számtalan rangos helyet vívtak ki maguknak.

Munkássága során 1967 és 2007 között miniszteri dicsérek mellett Baranya Megye Közoktatási Díjával, Szent-Györgyi Albert Arany Emlékéremmel, 11 alkalommal Eötvös László-Díjjal, Apáczai Csere János-díjjal, Arany Katedra Emlékplakettel, A Magyar Kémia Oktatásért Alapítvány díjával, Pedagógus Szolgálati Emlékéremmel és a Szent Gellért Érdemérem arany fokozatával is kitüntették.

Kromék Sándor nevével társszerzőként találkozhatunk a Kémiai Kísérletgyűjteményben, és az Anyagvizsgálat c. tankönyvön is. Több módszertani cikk szerzője, a Kémikus Diákszimpozion egyik vezetője, szakmai előadásai több nemzetközi és hazai konferencián is elhangoztak.

Munkatársai így írnak róla: „Kromék Sándor szigorú, következetes, jellegzetes humorral megáldott igazi tanáregyéniség, aki mindig fontosnak tartotta a tehetséggondozást.”

Dr. Orosz Ernőné (69)

Dr. Orosz Ernőné munkássága összeforrt az egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium nevével, ahol 1962-től 1997-ig dolgozott, hírnevet szerezve mind az iskolának, mind pedig a kémia tanítás azon megközelítésének, melynek kidolgozása a nevéhez fűződik.

OKTV-ken és nemzetközi diákolimpiákon 17, az Irinyi János versenyeken 22 tanítványa ért el kiváló eredményeket.

Dr. Orosz Ernőné több feladatgyűjtemény és szakcikk szerzője, a tanulói kísérletek módszertanának úttörője és szaktekintélye. Munkásságát „Kiváló Munkáért”, „Kiváló Pedagógus” elismerésekkel, miniszteri dicsérlettel, Apáczai Csere János-díjjal és Pedagógus Szolgálati Emlékéremmel is elismerték.

